

UTKAST: Utdanningsmelding 2016, KMD

KMDs arbeid med kvalitet i utdanning og undervisning utgår fra utredningsarbeidet som er gjort i 2016, i samarbeid mellom fagmiljøene ved KHiB og GA. Anbefalingene i en egen delrapport om muligheter for faglig samarbeid på tvers av studieprogrammene, kan kortfattet oppsummeres slik:

- Historisk mulighet for felles refleksjon over forholdet mellom skapende/utøvende praksis, teori og skriving
- Videreutvikle refleksjon som del av kunstneriske og skapende prosesser
- Utvikle pedagogisk og didaktisk refleksjon på kunstneriske premisser
- Samling av pedagogiske og didaktiske fagkrefter i ett fagmiljø
- Systemisk tilnærming til samarbeid på tvers
- Videreutvikle veilederrollen og veiledning som undervisningsform
- Praksisnær og relevant undervisning i Kunst, kultur og samfunn
- Felles undervisning i estetisk teori, eller kritisk estetikk
- Utrede forprøver (ex.phil og ex.fak. – eller ex.kunst)
- En fleksibel ordning med frie emner

Veiledning, én til én og i mindre grupper, har en sentral plass i utdanningene ved KMD, fra bachelor- til stipendiatnivå. Utdanningenes dialogiske karakter forutsetter høy grad av tillit og samarbeid i og på tvers av fagmiljøene. For å styrke undervisnings- og veilederkompetanse på alle nivå, vil fakultetet utrede hvordan fagmiljøene som er knyttet til PPU kan videreutvikles som et spisskompetent miljø for læring, veiledning og undervisning i kunst, musikk og design.

Felles for de fleste studentene ved KMD er at læring, veiledning og undervisning er fysisk forankret i verksteder og spesialrom. I stor grad utvikler studentene helhetsforståelse i sine fagfelt gjennom deltakelse og dialog i prosesser der praktiske eksempler og øvelser står sentralt. Læring og progresjon skjer i vekselvirkning mellom praktisk erfaring og det å beskrive, begrepsfeste og etterprøve erfaring. Fortolkning, vurdering og overveielse er uløselig knyttet til praksis.

I utredningsarbeidet har drøfting av fagspesifikke lese- og skriveferdigheter stått sentralt. Fagmiljøene ser etableringen av KMD som en mulighet for å undersøke verbalspråkets posisjon og betydning, for å understreke at faglig skriving i kunstneriske fag er noe annet enn skriving i fag hvor skriftspråket er hovedredskap og -medium. Samtidig må vi erkjenne at verbalspråket er en nødvendig og utfordrende følgesvenn i kunstnerisk praksis.

Om revisjon av studieprogram

I samarbeid med Studieadministrativ avdeling har GA og KHiB planlagt en felles revisjonsprosess for studieprogrammene ved KMD. Arbeidet er påbegynt i 2017, med tilslutning fra fakultetsstyret. En slik prosess skulle ha startet både ved KHiB og GA høsten 2016, men ble utsatt for at KMD og fagmiljøene skulle kunne samarbeide med utgangspunkt i de faglige ambisjonene fakultetet er tuftet på. Ettersom det er tidsavgrenset, er arbeidet prosjektorganisert. Programstyrene er fagnære arbeidsgrupper, fakultetets utdanningsutvalg funderer som styringsgruppe og en prosjektgruppe med tverrfaglig representasjon koordinerer prosessen og sørger erfarings- og kunnskapsdeling underveis i arbeidet. Siktemålet er at fakultetsstyret skal vedta reviderte studieplaner i oktober.

Ved GA har flere programevalueringer blitt fulgt opp i 2016. Sluttrapport for programsensor for bachelorprogram i utøvende musikk eller komposisjon 2013-2015 ble drøftet i instituttrådsmøte 12. mai Gjennomgående gis det her positive tilbakemeldinger om programmet.

Noen punkter til forbedring i studieprogrammet er:

- nivåtilpassing av musikkteoretiske emner, som kan være for krevende for de uten musikk fra videregående skole og repeterende for de som har det.
- emnet Musikk, kultur og samfunn, hvor programsensor foreslår at man gjør endringer i undervisningsform/opplegg, og justerer arbeidskravene til emnet.
- etablering av klarere rammer for midtveis/undervis-evaluering av den enkelte students utvikling.

Et kritisk forhold i Bachelorprogram i utøvende musikk eller komposisjon (4 år) og Masterprogram i utøvende musikk eller komposisjon (2 år) har vært at stilling i komposisjon ikke har vært besatt. Stillingen ble lagt på is pga HFs vanskelige økonomiske situasjon i 2015–16.

Det har pågått programevaluering av musikkterapi. Siste delrapport ble levert i november 2015 fra ekstern programsensor. Denne peker på flere forhold, blant annet:

- et høyt kvalifisert og internasjonalt sammensatt læringsmiljø med et velfungerende praksissamarbeid som sikrer et solid fundament for utdanningen
- en anbefaling om at femårig integrert master bør deles som egen 3-årig bachelor (som er kvalifiserende i seg selv) og 2-årig master.
- problematisering rundt om utdannelsen i Bergen eksplisitt skal profilere seg innen samfunnsmusikkterapi, eller om den – tidlig i studiet – vil gi studenten en solid bredere innføring i musikkterapiens teori og praksis i et internasjonalt perspektiv.

Alle innspill og anbefalinger har blitt diskutert i fagmiljøet og har blitt vurdert ift revisjonen av studieplanen i 2016/2017. Ekstern programsensor etterspurte dessuten om endringer i forhold til de fysiske rammer (undervisningslokaler) for musikkterapiutdanningen var fulgt opp. Grunnet arbeid med studieplanrevisjon var programsensor ikke inne i 2016, men fagmiljøet har likevel holdt kontakt med ham gjennom denne prosessen. En særlig utfordring i det lokale studieplanarbeidet i 2016 knyttet seg til det at musikkterapi på kort varsel måtte gjøre noen fundamentale endringer, da Psykologisk fakultet la ned et emne som var innarbeidet i programplanen til musikkterapi.

I 2016 har GA hatt særlig fokus på utvikling og kvalitetssikring av studieadministrative rutiner. Dette har vært gjort med tydelig ledelse og tett oppfølging rundt utvikling av årshjul og det å finne formålstjenlige måter å fordele arbeidet på.

Om gjennomstrømning

GA hadde i 2016 en samlet gjennomføringsprosjekt i forhold til planlagte studiepoeng på 88,31%. Dette er noe lavere enn foregående år (2015: 92,77% og 2014: 93,5%). Gjennomgående har de utøvende programmene, og da særlig bachelorgraden, en høyere gjennomføringsprosent. Sammenligning over de tre siste årene viser også gjennomføringsprosent for det femårige masterprogrammet i musikkterapi har gått fra 97,05% i 2014 til 82,22% i 2016. Dette forholdet er det grunnlag for å se nærmere på, både i forhold til årsaksforklaring og hvilke tiltak som kreves for å få større gjennomstrømming i programmet.

Søkertallene på BA-programmet i musikkvitenskap er gode, men frafallet er noe større enn man skulle ønske. Om tendensen fortsetter, bør det settes i gang tiltak til å forbedre gjennomføringstall.

I likhet med GA hadde KHiB høy gjennomføringsprosent i sine studieprogram i 2016, og høy andel studenter som gjennomførte studiene på normert tid.

Om portefølje og dimensjonering

Griegakademiet har høsten 2016 utarbeidet og oversendt et notat til Rådet for utøvende musikkutdanning. Notatet redegjør vi for nåværende profil og spisskompetanse, og hvordan fagmiljøet ser på dimensjonering av studietilbudet lokalt og nasjonalt.

Instituttet ønsker at det utøvende studietilbudet utvikles langs tre akser:

- "Entreprenørmusikere" (alle sjangre og disipliner), ensembleledere og solister med kompetanse til å utvikle og arbeide i prosjekter, tverrkunstneriske kontekster og på tvers av sjangre.
- Musikkpedagoger, kantorer og musikkterapeuter med breddekompetanse.
- Orkesterinstrumentalister, sangere og ensembleledere som er konkurransedyktige i et internasjonalt, institusjonalisert stillingsmarked.

Nasjonalt har det vært en diskusjon om å få opprettet flere studieplasser i musikkterapi, og instituttet er forberedt på en opptrapping. Her har UiB tildelt studiet 10 nye studieplasser i 2016 på hele programmet.

Lokalt opprettet instituttet høsten 2015 en bachelorgrad i musikkvitenskap. Denne må bygges ut, og det er også vår intensjon å gjenåpne Griegakademiets godkjente mastergrad i musikkvitenskap.

Instituttene for kunst og design er avhengige av norske og skandinaviske kunstfagskoler, som sikrer kvalifiserte og motiverte studenter. Med søkere fra hele Skandinavia, har vi de siste årene erfart at vi er sårbare for frafall i løpet av perioden mellom opptak og studiestart. Vi har derfor utarbeidet en egen strategi for rekruttering av studenter, og vil jobbe målrettet innen fire satsingsområder de kommende årene. Samtidig ser vi frem til at morgendagens kunst- og designstudenter etterhvert vil komme fra det nye Utdanningsprogram for kunst, design og arkitektur skole, som tilbys ved 43 videregående skoler fra høsten 2016.

KMDs samlede vurdering er at studieprogrammene i hovedsak er riktig dimensjonert. Fakultetet vil i 2017 prioritere revisjonsprosessen som er startet opp, og konsolidere studieprogrammene, også i lys av Kvalitetsmeldingen.

Om etter- og videreutdanning

Høsten 2016 startet GA et nytt videreutdanningstilbud, i Musikkterapi i eldreomsorg, et emne på 15 studiepoengkurs som skjer på deltid over to semestre. Skolekorpsledelse er et annet videreutdanningstilbud ved instituttet. Fagmiljøet er i dialog med Norges Musikkorpsforbund (NMF) om videreføring av dette tilbudet.

Fagmiljøene i kunst og design har positive erfaringer med å åpne deler av det ordinære utdanningstilbudet med eksterne deltakere som ønsker fordypning og spisskompetanse innenfor spesifikke områder. Utviklingen har skjedd i samarbeid med eksterne partnere som Designregion Bergen og VISP, produksjon-enhet for visuell kunst. Erfaringene bør omsettes i videre utviklingsarbeid ved fakultetet.

Sammen med den regionale klyngen DesignArena, NHH og HVLiB har KHiB etablert en videreutdanning i «Design Thinking – Strategic Design for Innovation». Samarbeidet om denne tverrfaglige og samlingsbaserte utdanningen for økonomer, teknologer og designere videreføres nå av Institutt for design.